Parašė Jūrų muziejus
Antradienis, 04 Gruodis 2012 21:14

Spalio pabaigoje ir lapkričio mėnesį, kai vandens temperatūra nukrenta žemiau 6 laipsnių C, Kuršių mariose pasirodo stambokos, pailgos, sidabriškos spalvos žuvys.

Atidžiau pažvelgus matosi, kad jų burna maža, šiek tiek palinkusi į apačią, žvynai smulkūs, o nugaros pusėje, šalia uodegos, yra nedidelis riebalinis pelekas. Dažniausiai jos būna 40-50 cm ilgio ir sveria iki 2 kg. Maitinasi moliuskais, vėžiagyviais, žuvų mailiumi. Baltijos jūroje auga greitai ir lytinę brandą pasiekia jau ketvirtais metais. Gyvena apie 10 metų.

Tai paskutinio ledynmečio reliktas - sykas. Atsitraukus ledynams Euroazijos šiaurinėje dalyje susiformavo daugybė upių ir ežerų, kuriuose gausiai veisėsi sykai. Tačiau sparčiai šylant klimatui, jie ėmė nykti. Europoje sykų liko tik giliuose, alpiniuose ežeruose, Baltijos jūroje, Europos ir Rusijos šiaurinėje dalyje. Lietuvoje natūraliai jų išliko Vištyčio ir Platelių ežeruose. Tai paaiškina, kodėl ši žuvis turi daug skirtingų rūšinių formų.

Sykai - sparčiausiai nykstanti žuvų rūšis Europoje. Praeitame šimtmetyje, būdamos labai jautrios užterštumui, jos pradėjo nykti Baltijos jūros upių deltose, o daugelyje ežerų buvo masiškai išgaudomos tinklais. Uždraudus pramoninę žvejybą vidaus vandenyse ir Baltijos jūros priekrantėje, Vakarų Europoje situacija dalinai stabilizavosi. Tačiau Lietuvoje ji yra kritiška. Jeigu ežeruose sykų pramoninė žvejyba beveik nevykdoma, tai Baltijos priekrantėje ir Kuršių mariose jie masiškai išgaudomi plaukdami neršti.

Ši, gylį mėgstanti žuvis, maitintis plaukia į seklesnes vietas, todėl ežeruose jos turi savo migracinius takus, o Baltijos jūroje migracija į nerštavietes vyksta 10-20 metrų gylyje. Tačiau tose vietose žvejai stato tinklus. Pvz. dėl aplink Klaipėdos molus pastatytų tinklų, sykams neįmanoma patekti į Kuršių marias.

Kaip mėgėjiškos žvejybos objektas, sykas yra labai įdomus. Tai ištvermingas ir stiprus kovotojas, sugebantis galingai pasipriešinti. Jie gaudomi dugnine meškere, masalams naudojant naktinius sliekus, žuvies gabaliukus, krevetes. Dažniausiai kimba vakarais ir naktį, pučiant šiauriniam vėjui, o apniukusiu oru ir dienos metu. Tačiau pagauti šią žuvį nėra lengva. Visų pirma, jos turi savo migracinius takus, nuo kurių nukrypsta tik maitinimosi metu, todėl reikia žinoti kuriose vietose sykai laikosi. Antra, sykų liko labai mažai ir fiziškai pagauti meškere galima tik atsitiktinai.

Paradoksali situacija - mėgėjiška sykų žvejyba yra draudžiama spalio-gruodžio mėn. tačiau, pramoninei žvejybai draudimų nėra. Po neršto sykai traukia atgal į jūrą ir sėkmingiausia jų žvejyba gali būti sausio ir vasario mėnesiais.

Paruošta pagal Jūrų muziejaus informaciją .